

Olsztyn, 9 lipca 2019 r.

WOJEWODA
WARMIŃSKO-MAZURSKI
Artur Chojecki

FK-IV.431.17.2019

**Szanowny Pan
Michał Kochanowski
Starosta Kętrzyński
Pl. Grunwaldzki 1
11-400 Kętrzyn**

Stosownie do art. 47 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz. 1092), zwanej dalej „ustawą o kontroli w administracji rządowej”, przekazuję Panu treść wystąpienia pokontrolnego.

Wystąpienie pokontrolne

Kontrolę przeprowadzono w Starostwie Powiatowym w Kętrzynie, pl. Grunwaldzki 1, 11-400 Kętrzyn, NIP: 7421842214, REGON: 510750278.

W okresie objętym kontrolą oraz w dniu rozpoczęcia czynności kontrolnych stanowiska pełnili:

- **Pan Michał Kochanowski** – Starosta, wybrany na stanowisko Uchwałą Nr I/3/2018 z dnia 22 listopada 2018 r.
- **Pan Jarosław Pieniak** – Starosta, wybrany na stanowisko Uchwałą Nr LXIII/447/2018 z dnia 26 lutego 2018 r. Pełniący ww. funkcję do 22 listopada 2018 r.
- **Pan Ryszard Henryk Niedziółka** – Starosta, wybrany na stanowisko Uchwałą Nr II/7/2014 z dnia 12 grudnia 2014 r., odwołany ze stanowiska Uchwałą Nr LXIII/445/2018 z dnia 26 lutego 2018 r.
- **Pani Joanna Mazurowska** – Sekretarz Powiatu.

[akta kontroli str. 49]

Osobami odpowiedzialnymi za realizację zadania objętego kontrolą byli:

- Inspektor w Wydziale Organizacyjnym i Spraw Obywatelskich (od dnia 28.02.2018 r. usprawiedliwiona nieobecność);
- Pomoc administracyjna w Wydziale Organizacyjnym i Spraw Obywatelskich (do dnia 03.04.2018 r.);
- Pomoc administracyjna w Wydziale Organizacyjnym i Spraw Obywatelskich (od dnia 29.03.2018 r. do dnia 16.09.2018 r.);

- Inspektor w Wydziale Organizacyjnym i Spraw Obywatelskich (od dnia 17.09.2018 r. do dnia 31.01.2019 r.);
- Pomoc administracyjna w Wydziale Organizacyjnym i Spraw Obywatelskich (od dnia 01.02.2019 r. do dnia 14.03.2019 r.);
- Pracownik II stopnia w ramach prac interwencyjnych w Wydziale Organizacyjnym i Spraw Obywatelskich (od dnia 15.03.2019 r.);

Osobą bezpośrednio nadzorującą powyższe osoby był Sekretarz Powiatu.

[akta kontroli str. 49-65]

Kontrolę przeprowadził pracownik Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie, Wydziału Finansów i Kontroli, Oddział prowadzenia i koordynacji kontroli – **Magdalena Kołodzińska** – inspektor wojewódzki, legitymacja służbowa nr 21/2017 wydana przez Dyrektora Generalnego Warmińsko – Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie, upoważnienie Wojewody Warmińsko – Mazurskiego Nr FK-IV.0030.423.2019 z dnia 10 maja 2019 r.

[akta kontroli str. 5-6]

Kontrolę rozpoczęto 13 maja 2019 r. i zakończono 15 maja 2019 r., co zostało odnotowane w Księżce kontroli Starostwa Powiatowego w Kętrzynie pod pozycją 2/2019.

[akta kontroli str. 1]

Przedmiotem kontroli była realizacja przez powiat (w porozumieniu z gminami albo samodzielnie) zadań zleconych z zakresu administracji rządowej polegających na udzielaniu nieodpłatnej pomocy prawnej, świadczeniu nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz edukacji prawnej, w związku z wytycznymi Podsekretarza Stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości z dnia 27 lutego 2019 r. oraz 8 kwietnia 2019 r., znak: DSF-XI.692.30.2019. Kontroli zostały poddane również punkty, w których udzielana jest nieodpłatna pomoc prawna i/lub świadczone nieodpłatne poradnictwo prawne .

[akta kontroli str. 1, 7-20]

Kontrola została przeprowadzona na podstawie art. 2 pkt 1 i art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz. 1092) oraz art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2017 r., poz. 2234), w związku z art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej (Dz. U. z 2019 poz. 294), zwanej dalej „ustawą”.

Starosta Kętrzyński upoważnił radcę prawnego Starostwa Powiatowego w Kętrzynie do udzielania informacji i wyjaśnień, udostępniania dokumentów związanych z niniejszą kontrolą oraz wzięcia udziału w oględzinach punktów.

[akta kontroli str. 51]

Na podstawie ustaleń kontroli działalność jednostki w kontrolowanym zakresie ocenia się **pozytywnie z uchybieniami**.

Powyższa ocena wynika z następujących ustaleń i ocen dokonanych w poszczególnych obszarach (zagadnieniach) objętych kontrolą:

1) Organizacja systemu nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz edukacji prawnej, w szczególności:

a) obsada punktów i praca z wykonawcami.

Stosownie do art. 8 ust. 2 ustawy, na każdy powiat przypada liczba punktów nieodpłatnych porad prawnych odpowiadająca mnożnikowi zdefiniowanemu w art. 20 ust. 4 ustawy. W myśl art. 11 ust. 1 ustawy, powiat powierza prowadzenie połowy punktów nieodpłatnej pomocy prawnej organizacji pozarządowej (stan prawny na dzień 31 grudnia 2018 r.).

Na mocy art. 1 pkt 15 lit 1b) ustawy z dnia 15 czerwca 2018 r. o zmianie ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej i edukacji prawnej oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r. poz. 1467), zwanej dalej „ustawą nowelizacyjną”, od 1 stycznia 2019 r. wprowadzony został nowy podział punktów między wykonawców świadczących usługi nieodpłatnej pomocy prawnej i nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego, zgodnie z którym jeżeli na powiat przypadają trzy punkty organizacji pozarządowej (co miało miejsce w przypadku powiatu kętrzyńskiego), powierza się prowadzenie dwóch punktów, przy czym jeden przeznaczony jest na udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej, a drugi na świadczenie nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego.

Ustalono, iż w 2018 r. na terenie powiatu kętrzyńskiego utworzono łącznie 3 punkty nieodpłatnej pomocy prawnej, z tego:

- a) 2 punkty prowadzone samodzielnie przez Powiat Kętrzyński, w którym pomoc była świadczona przez adwokatów wyznaczonych przez Okręgową Radę Adwokacką w Olsztynie i radców prawnych wyznaczonych przez Okręgową Izbę Radców Prawnych w Olsztynie. Punkty te zlokalizowane były w budynku Starostwa Powiatowego w Kętrzynie przy pl. Grunwaldzkim 1, 11-400 Kętrzyn; pomoc świadczona była 5 dni w tygodniu, tj. w poniedziałek w godz. 8.00 – 12.00 i 12.00 - 16.00, od wtorku do piątku w godz. 7.00 – 11.00 i 11.00 – 15.00;

[akta kontroli str. 23]

- b) 1 punkt prowadzony przez organizację pozarządową, tj. Zaborskie Towarzystwo Naukowe w Brusach. Punkt ten zlokalizowany był w Powiatowym Centrum Pomocy w Kętrzynie, ul. Poczтовая 9, 11-400 Kętrzyn; pomoc świadczona była 5 dni w tygodniu, tj. w poniedziałek, wtorek i czwartek w godz. 11.00 – 15.00 oraz w środę i piątek w godz. 10.30 – 14.30.

[akta kontroli str. 23]

W związku z tym, iż ustawa nowelizacyjna nie zmieniła zasad określania liczby punktów przypadających na dany powiat, Starostwo Powiatowe w Kętrzynie również w 2019 r. zobowiązane było uruchomić łącznie 3 punkty, w tym jeden z przeznaczeniem na prowadzenie nieodpłatnej pomocy prawnej oraz dwa z przeznaczeniem na udzielanie nieodpłatnych porad prawnych i świadczenie nieodpłatnych porad obywatelskich. Ustalono, iż na terenie powiatu kętrzyńskiego utworzono 3 punkty, tj.: 1 punkt nieodpłatnej pomocy prawnej prowadzony przez Powiat, w którym zgodnie z art. 5 ust. 1 usługi świadczą adwokaci i radcowie prawni oraz 2 punkty nieodpłatnych porad prawnych powierzone do prowadzenia organizacji pozarządowej, wyłonionej w otwartym konkursie ofert. W Powiecie Kętrzyńskim nie funkcjonują punkty nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego.

Zgodnie z art. 9 ust. 1 powiat, realizując zadania, o których mowa w art. 8 ust. 1, może zawierać porozumienia z gminami na obszarze tego powiatu. Powiat Kętrzyński nie zawierał porozumień z gminami.

Na podstawie analizy ogłoszenia o konkursie, umów z wykonawcami oraz wyjaśnień Starosty Kętrzyńskiego z dnia 14 maja 2019 r., znak: SOO.032.25.2019 w przedmiocie braku wniosków wójtów, o których mowa w art. 9 ust. 2 ustawy stwierdza się, iż w stosunku do żadnego z ww. punktów nie określono specjalizacji i nie wprowadzono do ich harmonogramu dyżuru w zakresie jednego rodzaju usług.

[akta kontroli str. 137,171-180]

W celu powierzenia prowadzenia punktu nieodpłatnych porad prawnych i nieodpłatnych porad obywatelskich organizacji pozarządowej, Zarząd Powiatu w Kętrzynie Uchwałą Nr 1183/2018 z dnia 7 listopada 2018 r. ogłosił konkurs ofert „na realizację zadania publicznego w zakresie prowadzenia punktu nieodpłatnej pomocy prawnej i punktu nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego dla mieszkańców Powiatu Kętrzyńskiego”

Przedmiotowe ogłoszenie zawierało: informację o rodzaju zadania, wysokości środków publicznych przeznaczonych na jego realizację, zasadach przyznawania dotacji, terminach i warunkach realizacji zadania, terminie i sposobie składania ofert, trybie i kryteriach stosowanych przy wyborze ofert oraz terminie dokonania wyboru ofert.

Ustalono, iż wskazany w ogłoszeniu zakres otwartego konkursu ofert obejmował powierzenie prowadzenia 1 punktu przeznaczonego na udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej i 1 punktu świadczenia nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego. Starosta Kętrzyński – uwzględniając nowy podział usług wprowadzony ustawą z dnia 15 czerwca 2018 r. o zmianie ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej i edukacji prawnej oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r. poz. 1467), zwanej dalej „ustawą nowelizacyjną” – odrębnie określił wymagania dla powierzenia prowadzenia punktu w roku 2019 jakie powinna spełniać organizacja pozarządowa w przypadku udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej i nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego. Ponadto jako jeden z warunków otwartego konkursu ofert wskazano na możliwość wydłużenia czasu trwania dyżurów do 5 godzin we wszystkich punktach na obszarze powiatu kętrzyńskiego, a także udzielania porad poza punktem lub za pośrednictwem środków porozumiewania się na odległość osobom ze znaczną niepełnosprawnością ruchową lub osobom doświadczającym trudności w komunikowaniu się. Stwierdzono, iż powiat nie uwzględnił w warunkach konkursu zadań z zakresu edukacji

prawnej, powierzanych w ramach umowy organizacji pozarządowej.

[akta kontroli str. 171-180]

W ramach otwartego konkursu wpłynęły 4 oferty, tj.:

1. Stowarzyszenie Inicjatywa Na Rzecz Praw i Ochrony Obywateli;
2. Zaborskie Towarzystwo Naukowe;
3. Stowarzyszenie Wsparcia Obywatelskiego;
4. Lokalna Grupa Działania „Barcja”.

Stowarzyszenie Wsparcia Obywatelskiego jako jedyna organizacja złożyła ofertę na świadczenie usług w zakresie poradnictwa obywatelskiego, jednakże została odrzucona ze względów formalnych, tj. z powodu braku podpisu osoby uprawnionej do złożenia oferty. Pozostałe trzy oferty spełniały wymagania formalne, co do prowadzenia i udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej, ale nie spełniały wymogów konkursu w części dotyczącej świadczenia nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego.

Zgodnie z warunkami ogłoszenia „*Otwartego konkursu ofert na realizację zadania publicznego w zakresie powierzenia prowadzenia punktu nieodpłatnej pomocy prawnej i punktu świadczenia nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego dla mieszkańców Powiatu Kętrzyńskiego*” w 2018 r., aby przejść do II etapu oceny należało spełnić wszystkie wymogi formalne, w przeciwnym wypadku oferta nie była rozpatrywana. Jednym z kryteriów formalnych było złożenie oferty na odpowiednim druku (wzoru określonego w Rozporządzeniu Przewodniczącego Komitetu do Spraw Pożytku Publicznego z dnia 24 października 2018 r. w sprawie wzorów ofert i ramowych wzorów umów dotyczących realizacji zadań publicznych oraz wzorów sprawozdań z wykonania tych zadań (Dz. U. z 2018 r. poz. 2057) – ww. rozporządzenie weszło w życie w dniu 29 października 2018 r.).

Z §2 ww. rozporządzenia wynika, że w przypadku zadania publicznego realizowanego w wyniku:

- 1) oferty realizacji zadania publicznego złożonej w trybie otwartego konkursu ofert ogłoszonego do dnia 1 marca 2019 r., w tym przed dniem wejścia w życie rozporządzenia,
- 2) oferty realizacji zadania publicznego realizowanego w trybach, o których mowa w art. 11a-11c ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie złożonej do dnia 1 marca 2019 r., w tym przed dniem wejścia w życie rozporządzenia,
- stosuje się przepisy dotychczasowe, tj. Rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 17 sierpnia 2016 r. w sprawie wzorów ofert i ramowych wzorów umów dotyczących realizacji zadań publicznych oraz wzorów sprawozdań z wykonania tych zadań (Dz. U. z 2016 r. poz. 1300).

2 oferty zostały złożone na druku zgodnie z wymaganiami konkursu, tj. wg. rozporządzenia z dnia 24 października 2018 r. oraz pozostałe 2 oferty zostały złożone na druku według rozporządzenia z dnia 17 sierpnia 2016 r. Jedna oferta, jak już wspomniano, została odrzucona z powodu braku podpisu osoby uprawnionej do złożenia oferty, pozostałe trzy przeszły pozytywnie ocenę formalną i przeszły do II etapu oceny merytorycznej, bez względu na wzór

druku, na którym złożono ofertę. Oceny merytorycznej dokonała komisja konkursowa w oparciu o kryteria określone w pkt VI ppkt 8b ogłoszenia o konkursie, stanowiącego załącznik do Uchwały Nr 1183/2018 Zarządu Powiatu w Kętrzynie z dnia 7 listopada 2018 r.

Zarząd Powiatu w Kętrzynie Uchwałą Nr 17/2018 z dnia 5 grudnia 2018 r. ogłosił wyniki otwartego konkursu ofert, na podstawie którego powierzono realizację zadania Lokalnej Grupie Działania „Barcja”, która złożyła swoją ofertę na druku wzoru określonego w Rozporządzeniu Przewodniczącego Komitetu do Spraw Pożytku Publicznego z dnia 24 października 2018 r. w sprawie wzorów ofert i ramowych wzorów umów dotyczących realizacji zadań publicznych oraz wzorów sprawozdań z wykonania tych zadań. Jednocześnie należy wskazać, że do składu Komisji konkursowej nie był powołany przedstawiciel wojewody, zgodnie z art. 11 ust. 2 ustawy, który to przepis daje taką możliwość.

[akta kontroli str. 197-198]

Starosta Kętrzyński w piśmie z dnia 15.05.2019 r., znak SOO.032.25.2019, wyjaśnił cyt. „W ogłoszeniu „*Otwartego konkursu ofert na realizację zadania publicznego w zakresie powierzenia prowadzenia punktu nieodpłatnej pomocy prawnej i punktu świadczenia nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego dla mieszkańców Powiatu Kętrzyńskiego*” został zamieszczony zapis, że warunkiem przystąpienia do konkursu jest złożenie oferty zgodnej ze wzorem określonym w rozporządzeniu Przewodniczącego Komitetu do Spraw Pożytku Publicznego z dnia 24 października 2018 r. w sprawie wzorów ofert i ramowych wzorów umów dotyczących realizacji zadań publicznych oraz wzorów sprawozdań z wykonania tych zadań (Dz. U. z 2018 r. poz. 2057). Sformułowanie w ogłoszeniu dopuszczało wzory ofert w ogólnie obowiązujących przepisach na dzień ogłaszania jak i rozpatrywania ofert. Przedmiotowe rozporządzenie obowiązywało, ale jednocześnie dopuszczało druki z już nieobowiązującego Rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 17 sierpnia 2016 r. w sprawie wzorów ofert i ramowych wzorów umów dotyczących realizacji zadań publicznych oraz wzorów sprawozdań z wykonania tych zadań (Dz. U. z 2016 r. poz. 1300). Oba wzory posiadają podobną treść i zawierają wszystkie kluczowe elementy podlegające ocenie merytorycznej.

W związku z powyższym, biorąc pod uwagę fakt, że w konkursie złożono 2 oferty na druku zgodnie z wymaganiami konkursu, a 2 oferty według Rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 17 sierpnia 2016 r. w sprawie wzorów ofert i ramowych wzorów umów dotyczących realizacji zadań publicznych oraz wzorów sprawozdań z wykonania tych zadań (Dz. U. z 2016 r. poz. 1300), Zarząd Powiatu w Kętrzynie nie chcąc ograniczać kręgu uczestników konkursu dopuścił oba wzory ofert. Działanie to nie miało wpływu na rozstrzygnięcie konkursu, gdyż odrzucona została tylko oferta nieopatrzona podpisem osoby uprawnionej, a pozostałe oferty były poddane ocenie przy zastosowaniu jednakowych kryteriów”.

[akta kontroli str. 156, 181-194]

Mając na uwadze fakt, że konkurs został ogłoszony w listopadzie 2018 r., uznać należy, że nie miały w nim zastosowania wzory określone we wskazanym powyżej rozporządzeniu [Rozporządzenie Przewodniczącego Komitetu do Spraw Pożytku Publicznego z dnia 24

października 2018 r. w sprawie wzorów ofert i ramowych wzorów umów dotyczących realizacji zadań publicznych oraz wzorów sprawozdań z wykonania tych zadań (Dz. U. z 2018 r. poz. 2057)]. Z drugiej strony uchwała Nr 1183/2018 z dnia 7 listopada 2018 r. Zarządu Powiatu w Kętrzynie pozostaje w obrocie prawnym, wskazując błędnie wśród wymagań formalnych obowiązek złożenia oferty na nieobowiązującym jeszcze wzorze.

Zakładając, że stanowisko Starosty Kętrzyńskiego, zgodnie z którym dopuszczenie ofert sporządzonych na różnych wzorach nie miało merytorycznego wpływu na wynik konkursu, Zarząd Powiatu w Kętrzynie w opisanej powyżej sytuacji podjął jedyną słuszną decyzję, dokonując oceny ofert złożonych na różnych wzorach. Każde inne działanie należałoby uznać za nieprawidłowe – odrzucenie ofert złożonych na nowych, nieobowiązujących wzorach naruszałoby postanowienia o ogłoszenia o konkursie ofert i mogło skutkować zarzutem wprowadzenia w błąd zainteresowanych organizacji, natomiast potencjalne odrzucenie ofert sporządzonych na wzorze określonym w rozporządzeniu Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 17 sierpnia 2016 r. w sprawie wzorów ofert i ramowych wzorów umów dotyczących realizacji zadań publicznych oraz wzorów sprawozdań z wykonania tych zadań w oparciu o błędne postanowienia ogłoszenia o konkursie nie da się obronić uwzględniając fakt, że w chwili przeprowadzania konkursu były to wzory obowiązujące.

[akta kontroli str. 301-310]

W dniu 20 grudnia 2018 r. z Lokalną Grupą Działania „Barcja” Powiat Kętrzyński zawarł umowę nr SOO.U.33.2018 o powierzenie realizacji zadania publicznego pod nazwą: „Prowadzenie dwóch punktów nieodpłatnej pomocy prawnej dla mieszkańców Powiatu Kętrzyńskiego w roku 2019”.

[akta kontroli str. Nr 215-222]

Zgodnie z art. 6 ust 2 pkt 1a umowa zawiera w szczególności informację o możliwości wydłużenia, na żądanie starosty, czasu trwania dyżuru do co najmniej 5 godzin dziennie, w przypadku, o którym mowa w art. 8 ust. 6, w ramach wynagrodzenia, o którym mowa w pkt 2. Ustalono, że treści umów z adwokatami nie zawierały ww. zapisu. W §1 ust. 2 umowy umieszczono informację, że „Zleceniobiorca zobowiązuje się do wykonywania zlecenia zgodnie z postanowieniami ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej oraz edukacji prawnej zwanej dalej „Ustawą” oraz aktów wykonawczych do Ustawy”. Zgodnie z art. 11 ust. 7 organizacja pozarządowa zapewnia udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej lub świadczenie nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego na podstawie umowy zawartej z powiatem, do której stosuje się odpowiednio przepisy art. 6 ust. 2 pkt 1, 1a i 3-6b. Ustalono, że umowa z organizacją pozarządową nie zawierała ww. zapisu. W §2 ust. 3 umowy zapisano, że „Zleceniobiorca zobowiązuje się do [...] udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej zgodnie z ustawą z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej oraz edukacji prawnej”.

[akta kontroli str. Nr 208 -222]

Brak w umowach zapisu dot. możliwości wydłużenia, na żądanie starosty, czasu trwania dyżuru do co najmniej 5 godzin dziennie należy ocenić w kategorii uchybienia. Skutkiem ww. uchybienia było naruszenie przepisów art. 6 ust. 2 pkt 1a ustawy. Osobą odpowiedzialną za powstanie ww. uchybienia jest Starosta Kętrzyński.

Stosownie do art. 8 ust. 3 ustawy, zarówno w 2018, jak i 2019 roku, w ww. punktach nieodpłatna pomoc prawna była udzielana w przeciętnym wymiarze 5 dni w tygodniu przez co najmniej 4 godziny dziennie. Zgodnie z pismem Starosty z dnia 14 maja 2019 r. znak: SOO.032.25.2019 „w roku 2019 do dnia kontroli nie zaistniała potrzeba wydłużenia czasu trwania dyżuru do co najmniej 5 godzin dziennie”.

[akta kontroli str. Nr 137]

Zgodnie z art. 11 ust. 7 organizacja pozarządowa zapewnia udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej lub świadczenie nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego na podstawie umowy zawartej z powiatem, do której stosuje się odpowiednio przepisy art. 6 ust. 2 pkt 1, 1a i 3-6b. W ramach umowy, organizacji pozarządowej powierza się jednocześnie zadania z zakresu edukacji prawnej, realizowane w związku z problemami zgłaszanymi w trakcie udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej lub świadczenia nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego, w wymiarze co najmniej jednego zadania na rok na każdy punkt, w szczególności w formach, o których mowa w art. 3b ust. 2. W umowie starosta może określić preferowane formy realizacji zadań z zakresu edukacji prawnej. Edukacja prawna stosownie do art. 3b ust. 1 i 2 obejmuje działania edukacyjne zmierzające do zwiększenia świadomości prawnej społeczeństwa, dotyczące w szczególności upowszechniania wiedzy o:

- 1) prawach i obowiązkach obywatelskich;
 - 2) działalności krajowych i międzynarodowych organów ochrony prawnej;
 - 3) mediacji oraz sposobach polubownego rozwiązywania sporów;
 - 4) możliwościach udziału obywateli w konsultacjach publicznych oraz procesie stanowienia prawa;
 - 5) dostępie do nieodpłatnej pomocy prawnej i nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego.
- Zadania, o których mowa w ust. 1, mogą być realizowane w formach, które w szczególności polegają na opracowaniu informatorów i poradników, prowadzeniu otwartych wykładów i warsztatów oraz rozpowszechnianiu informacji za pośrednictwem środków masowego przekazu i innych zwyczajowo przyjętych form komunikacji, w tym prowadzeniu kampanii społecznych.

W ofercie Lokalna Grupa Działania „Barcja” zobowiązała się do zrealizowania zadania z zakresu edukacji prawnej: *„Przeprowadzone zostaną minimum dwa spotkania radcy prawnego z mieszkańcami powiatu. Tematyka spotkań zostanie określona w trakcie realizacji operacji. Pozwoli to na spełnienie oczekiwań osób zainteresowanych. Proponowane tematy to: prawo konsumenta, praca nieletnich oraz innych tematów mieszczących się w zakresie: prawa i obowiązki obywatelskie, działalność krajowych i międzynarodowych organów ochrony prawnej, mediacje oraz sposoby polubownego rozwiązywania sporów, możliwości udziału obywateli w konsultacjach publicznych oraz procesie stanowienia prawa, dostęp do nieodpłatnej pomocy prawnej i nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego”.*

Następnie w piśmie z dnia 12.12.2018 r., znak SOO.032.36.2018 Prezes Zarządu Lokalnej Grupy Działania „Barcja” przesłał zaktualizowany plan i harmonogram działań na rok 2019, w którym uwzględniono 2 zadania z zakresu edukacji prawnej, tj. wydanie informatora dot. m.in. zawierania umów na odległości reklamacji oraz zorganizowanie spotkań edukacyjnych

z seniorami i młodzieżą (każde spotkanie będzie trwało ok. 3 godzin), mających na celu zwiększenie świadomości prawnej mieszkańców powiatu kętrzyńskiego.

[akta kontroli str. 102, 104-105]

Wykonanie zadań z zakresu edukacji prawnej nie zostało bezpośrednio uwzględnione w umowie zawartej z organizacją pozarządową, jednakże w umowie widnieje zapis, że oferta oraz aktualizacje opisu poszczególnych działań, harmonogramu oraz kalkulacji przewidywanych kosztów stanowiące załączniki do umowy, są integralną częścią umowy w końcowym brzmieniu. W związku z powyższym uznaje się, że w ramach umowy organizacji pozarządowej powierzono realizację zadania z zakresu edukacji prawnej.

[akta kontroli str. 216]

Kontrola wykazała, iż z końcem 2018 r. Starostwo Powiatowe w Kętrzynie było organizacyjnie przygotowane do obsługi punktu npp w powiecie. Zgodnie z udzieloną przez Starostę Kętrzyńskiego informacją ww. punkty nieodpłatnego poradnictwa prawnego zostały uruchomione z dniem 1 stycznia 2019 r., dla osób uprawnionych dostępne z dniem 2 stycznia 2019 r. (01.01.2019 r. – dzień ustawowo wolny od pracy).

Starosta Kętrzyński w wyjaśnieniu z dnia 14 maja 2019 r., znak: SOO.032.25.2019 dot. monitorowania punktualności dyżurów wskazał, iż cyt. „*Starostwo powiatowe na bieżąco analizuje złożone ankiety – cz. B Kart pomocy, w tym informacje o terminowości przyjęć, ponadto pracownik odpowiedzialny merytorycznie, systematycznie osobiście sprawdza punktualność osób udzielających npp. Sposób świadczenia usług przez osoby uprawnione Starostwo Powiatowe monitoruje poprzez analizę złożonych kart pomocy, zarówno części A i B*”.

Analiza części B kart pomocy dostępnych w Starostwie, dokonana przez kontrolującego wykazała, iż brak jest w nich jakichkolwiek wzmianek lub wpisów (stanowiących opinię osoby której udzielono porady) świadczących o nieprawidłowościach w zakresie funkcjonowania npp, a więc powyższe zagadnienie ocenia się pozytywnie.

[akta kontroli str. 138, 258-263]

Starosta w umowie z adwokatami zapewnił ciągłość usług. Zgodnie z §3 ust. 2i Zleceniobiorca ma obowiązek zapewnić zastępstwo w przypadku, gdy nie będzie on w stanie osobiście udzielać nieodpłatnej pomocy prawnej. Zgodnie z §5 umowy powiat ma prawo rozwiązać umowę w trybie natychmiastowym w przypadku gdy Zleceniobiorca narusza obowiązki wynikające z umowy, Ustawy i aktów wykonawczych.

[akta kontroli str. 209-210]

b) upowszechnianie usług wśród mieszkańców powiatu;

Zgodnie z art. 9 ust. 4 ustawy, Starosta odpowiada za upowszechnianie wiedzy o działalności systemu nieodpłatnej pomocy prawnej i nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego wśród mieszkańców powiatu.

Mając powyższe na uwadze, Starosta Kętrzyński realizował ww. obowiązek w okresie objętym kontrolą w następujący sposób:

- 1) W styczniu 2018 Starostwo Powiatowe w Kętrzynie zwróciło się do PGK Komunalnik w Kętrzynie o możliwość całorocznego umieszczenia plakatów informujących mieszkańców powiatu Kętrzyńskiego o nieodpłatnej pomocy prawnej. W związku z odpowiedzią odmowną i informacją o kosztach wywieszenia plakatów, które przewyższały możliwości finansowe Powiatu (3,00 zł brutto/doba/słup) przedmiotowe plakaty zostały umieszczone w powiatowych jednostkach organizacyjnych, w tym m.in. szkołach, Domu Pomocy Społecznej, Powiatowym Centrum Pomocy Społecznej w Kętrzynie, Szpitalu Powiatowym w Kętrzynie, co miało na celu dotarcie do jak najszerszego grona odbiorców w tym osób starszych, niepełnosprawnych. Jako dowód załączono korespondencję z PGK Komunalnik i notatkę służbową pracownika odpowiedzialnego merytorycznie.

[akta kontroli str. 122-124]

- 2) Ponadto w ramach realizacji umowy zawartej z organizacją pozarządową Zaborskie Towarzystwo Naukowe 10.12.2018 r. przekazało prezentację multimedialną dot. npp, która została przekazana wszystkim szkołom, dla których organem prowadzącym jest Powiat Kętrzyński. Dowodem na powyższe jest przedłożone pismo Prezesa Zaborskiego Towarzystwa Naukowego z dnia 4.12.2018 r.

[akta kontroli str. 125]

- 3) W dniu 20 lutego 2019 r. na portalu www.nmketrzyn.pl został opublikowany artykuł dotyczący nowelizacji ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim i edukacji prawnej oraz poszerzonym kręgu osób uprawnionych do skorzystania z tych usług. Jako dowód przedłożono wydruk artykułu pn. „Nieodpłatna Pomoc Prawna również w Kętrzynie”. W treści podano informacje o poszerzonym katalogu osób uprawnionych do skorzystania z nieodpłatnych porad prawnych i nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego, a także informację o powstaniu w Kętrzynie - Lokalnego Punktu Pomocy Pokrzywdzonym Przystępem.

[akta kontroli str. 126-128]

- 4) Zamieszczono na stronie internetowej Powiatu Kętrzyńskiego, na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Starostwa Powiatowego w Kętrzynie, jak również na tablicy ogłoszeń Starostwa Powiatowego w Kętrzynie informacje nt. nieodpłatnej pomocy prawnej, uwzględniające zmiany wprowadzone ustawą nowelizacyjną, w tym dotyczące poszerzenia od 1 stycznia 2019 r. grona osób oraz katalogu usług świadczonych na podstawie ustawy. Ponadto informacje obejmowały również dane w zakresie numerów telefonów do umawiania terminów wizyt, osób świadczących nieodpłatne porady prawne oraz harmonogramu działania punktów z podaniem dni i godzin dyżurów.
- 5) Zwrócono się do wójtów / burmistrzów o zamieszczenie informacji nt. nieodpłatnej pomocy prawnej na stronach internetowych urzędów gmin / miast.

Mając powyższe na uwadze, stwierdza się, że Starosta Kętrzyński wywiązał się z obowiązku wynikającego z art. 9 ust. 4 ustawy, tj. podjął działania mające na celu dotarcie z informacją o systemie nieodpłatnej pomocy prawnej do mieszkańców powiatu. Promując nieodpłatną pomoc prawną nie ograniczono się jedynie do zamieszczania informacji na stronach internetowych, ale podejmowano innego rodzaju inicjatywy.

W powyższym obszarze badaniem objęto również podnoszenie świadomości służb publicznych o systemie, poprzez podjęcie działań o charakterze informacyjnym w zakresie katalogu usług i osób uprawnionych do skorzystania z nieodpłatnej pomocy prawnej i nieodpłatnego poradnictwa. W piśmie Podsekretarza Stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości wyrażonym w piśmie z dnia 27.02.2019 r., znak: DSF-XI.692.30.2019 skierowanym do Wojewodów wskazano, iż „(...) istotne jest podnoszenie świadomości samych służb publicznych o systemie. Odnotowano bowiem przypadki, w których wiedzy o możliwości skorzystania z darmowych porad prawnych nie posiadali pracownicy Ośrodków Pomocy Społecznej. Dlatego też zasadne jest podjęcie działań o charakterze informacyjnym w zakresie usług i katalogu osób uprawnionych do skorzystania z nieodpłatnej pomocy prawnej zarówno wśród pracowników, m.in. gminnych ośrodków pomocy społecznej, powiatowych centrów pomocy rodzinie, jak i przedstawicieli innych służb. Szczególnie istotne jest promowanie wiedzy wśród podmiotów świadczących nieodpłatne poradnictwo specjalistyczne innego typu, wskazanych na liście, o której mowa w art. 8a ust. 1 pkt 1 ustawy, o których należy poinformować osobę uprawnioną w przypadkach wskazanych w art. 5 ust. 4 ustawy, tj. gdy problem nie może być w całości lub części rozwiązany w drodze porady prawnika lub doradcy obywatelskiego (...).”

Starosta Kętrzyński na spotkaniu Naczelników w dniu 3 stycznia 2019 r., cyt. „poinformował naczelników wydziałów, że od 1 stycznia br. wprowadzona została nowelizacja ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej. W związku z tym nieodpłatna pomoc prawna udzielana jest teraz na nowych zasadach. Najważniejszą zmianą dotyczącą świadczenia nieodpłatnej pomocy prawnej jest fakt, że przysługuje każdemu, kto nie jest w stanie ponieść kosztów odpłatnych usług w tym zakresie. Starosta zobowiązał naczelników do poinformowania kierowników jednostek organizacyjnych, nad którymi sprawują merytoryczny nadzór o zmianach wynikających z nowelizacji przedmiotowej ustawy oraz o konieczności upowszechniania powyższych informacji w swoich jednostkach wśród pracowników i interesantów”. Jako dowód załączono wyciąg z protokołu z przedmiotowego spotkania.

Podejmowanie takich działań przez starostę wpłynie pozytywnie na jakość udzielonej pomocy osobom, które zgłoszą się do instytucji publicznej po poradę, bowiem - jak zaznaczył Minister Sprawiedliwości - w momencie posiadania przez służby publiczne wiedzy nt. systemu nieodpłatnej pomocy prawnej możliwe będzie umiejętne przekierowywanie obywateli z innych systemów wsparcia, a uzyskana w ten sposób pomoc będzie miała charakter interdyscyplinarny.

c) organizowanie wizyt dla mieszkańców o różnych potrzebach;

Zgodnie z art. 8 ust. 8 ustawy, osobom ze znaczną niepełnosprawnością ruchową, które nie mogą stawić się w punkcie osobiście oraz osobom doświadczającym trudności w komunikowaniu się, o których mowa w ustawie o języku migowym i innych środkach komunikowania się, może być udzielana nieodpłatna pomoc prawna lub świadczone nieodpłatne poradnictwo obywatelskie, z wyłączeniem nieodpłatnej mediacji, także poza punktem albo za pośrednictwem środków porozumiewania się na odległość. Zgodnie z § 4 ust. 1 rozporządzenia, osobom o którym mowa powyżej nieodpłatna pomoc prawna lub nieodpłatne poradnictwo obywatelskie może być świadczone:

- w miejscu zamieszkania;
- poza punktem w miejscu wyposażonym w urządzenia ułatwiające porozumiewanie się z osobami doświadczającymi trudności w komunikowaniu się;
- poza punktem, w miejscu w którym zapewnia się możliwość korzystania z pomocy tłumacza migowego.

Jak wskazano w „Pytaniach i odpowiedziach” zawartych na stronie internetowej Ministerstwa Sprawiedliwości: „W przypadku osób z niepełnosprawnością ruchową, które nie mogą stawić się w punkcie osobiście (np. obłożnie chorych) powyższa regulacja umożliwi świadczenie usług w ich aktualnym miejscu pobytu, w tym w ramach wizyty domowej. W przypadku osób doświadczających trudności w komunikowaniu, przepis daje możliwość zorganizowania wizyty w miejscu do tego dostosowanym, czyli przykładowo w takim miejscu urzędu gminy lub powiatu, które zostało wyposażone w odpowiedni sprzęt wspierający porozumienie, zgodnie z wymogami ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o języku migowym i innych środkach komunikowania się. Ponadto daje podstawę do umówienia osoby uprawnionej w innej lokalizacji, gdzie będzie w razie potrzeby możliwość zaangażowania osoby wspierającej, np. tłumacza języka migowego. Niekiedy najbardziej dogodną formą świadczenia pomocy tej grupie osób będą środki porozumiewania się na odległość, ze względu na posiadanie w domu odpowiedniego sprzętu wspomagającego połączonego z komputerem”.

Ustalono, iż zagadnienie dotyczące świadczenia usług osobom niepełnosprawnym ze znaczną niepełnosprawnością ruchową, które nie mogą stawić się w punkcie osobiście oraz osobom doświadczającym trudności w komunikowaniu się znalazły swoje odzwierciedlenie w:

- części II listy punktów nieodpłatnej pomocy prawnej lub poradnictwa obywatelskiego, której treść brzmi następująco: „Osoby, które ze względu na niepełnosprawność ruchową nie są w stanie przybyć do punktu lub osoby doświadczające trudności w komunikowaniu się mogą otrzymać poradę przez telefon lub przez Internet. Bliższe informacje pod numerem podanym do zapisów”;
- na stronie internetowej BIP Starostwa Powiatowego w Kętrzynie w informacji o zasadach udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej.

[akta kontroli str.237]

Z udzielonych wyjaśnień wynika, iż w okresie objętym kontrolą do Starostwa Powiatowego w Kętrzynie nie wpłynęło żadne zgłoszenie od osób ze znaczną niepełnosprawnością ruchową, które nie mogą stawić się w punkcie osobiście oraz osób doświadczających trudności

w komunikowaniu się. W związku z czym nie świadczone usługi nieodpłatnej pomocy prawnej w którejkolwiek z ww. form. Jednakże, jak podkreślił Starosta Kętrzyński, „zgodnie z ustaleniami, dokonanymi z wykonawcami, osoby starsze i niepełnosprawne są obsługiwane tego samego dnia, nawet jeśli wiąże się to z przyjęciem po godzinach otwarcia danego punktu npp”.

[akta kontroli str.138]

Mając na uwadze postanowienie art. 9 ust. 1 ustawy o języku migowym i innych środkach komunikowania się, który stanowi że organ administracji publicznej jest zobowiązany do udostępnienia usługi pozwalającej na komunikowaniu się, w tym wypadku również na zapisanie się na wizytę, kontrolujący zwrócił się z zapytaniem, czy Starostwo udostępniło osobom z trudnościami w komunikowaniu się zapisy w innych formach niż telefon.

Jak wynika z wyjaśnień Starosty Kętrzyńskiego zapisy na nieodpłatne porady prawne za pośrednictwem środków komunikacji elektronicznej – poprzez ogólny adres e-mail Starostwa Powiatowego w Kętrzynie/PCPR i skrzynkę e-PUAP. Dotychczas w Powiecie Kętrzyńskim nie wystąpiły przypadki świadczenia usług dla osób niepełnosprawnych poza punktem.

[akta kontroli str.121]

Mając na uwadze działania, podjęte w celu przygotowanie jednostki do świadczenia usług osobom niepełnosprawnym, nie wnosi się uwag w przedmiotowym zakresie, a zagadnienie ocenia się pozytywnie.

Zgodnie z art. 8 ust. 5 ustawy, zgłoszeń dokonuje się telefonicznie pod numerem telefonu wskazanym przez starostę, a udzielanie nieodpłatnych porad prawnych i świadczenie nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego, stosownie do art. 8 ust. 4 ustawy, odbywa się według kolejności zgłoszeń, po umówieniu terminu wizyty.

Kontrola wykazała, iż w Powiecie Kętrzyńskim zostały uruchomione 3 numery telefonów, tj. dwa w punkcie w Starostwie Powiatowym w Kętrzynie oraz 1 w punkcie zlokalizowanym w Powiatowym Centrum Pomocy w Rodzinie. Starosta Kętrzyński w piśmie z dnia 13 maja 2019 r. znak: SOO.032.25.2019 poinformował, że „zgłoszenia na wizyty przyjmują pracownicy Starostwa Powiatowego w Kętrzynie i Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kętrzynie (jednostki organizacyjnej powiatu). W punktach zlokalizowanych w Starostwie Powiatowym w Kętrzynie obowiązuje kalendarz elektroniczny, który obsługują pracownicy przyjmujący zapisy na wizyty. Jest on jednocześnie dostępny dla osób udzielających npp, mogą oni również dokonywać zapisów – w przypadku gdy wymagana jest kolejna wizyta danej osoby uprawnionej. Wszystkie osoby obsługujące kalendarz widzą na bieżąco zaplanowane wizyty oraz pozostałe wolne terminy”. Numery zostały podane do publicznej wiadomości poprzez ich zamieszczenie na tablicach ogłoszeń w Starostwie Powiatowym w Kętrzynie, PCPR w Kętrzynie oraz na stronie internetowej BIP: http://bip.starostwo.ketrzyn.pl/349/Nieodplatna_pomoc_prawna/. Starosta również wyjaśnił, że „udzielanie porad odbywa się po wcześniejszym umówieniu wizyty. W przypadku gdy osoba uprawniona zgłosi się do punktu NPP, a w danym momencie nikt inny nie jest umówiony, zostaje ona przyjęta bez kolejki. Zapisy na porady do poszczególnych punktów

rozdysponowuje się zgodnie z życzeniami osób uprawnionych co do godziny czy też konkretnej osoby udzielającej npp”. Jako potwierdzenie powyższego załączono wydruki z kalendarza elektronicznego prowadzonego na potrzeby NPP w Starostwie Powiatowym w Kętrzynie.

[akta kontroli str. Nr 120-121, 132-133]

Faktem jest, że ustawodawca nie reguluje szczegółowo, kto winien obsługiwać wyznaczony numer telefonu. Zgodnie z opiniami Ministerstwa Sprawiedliwości, zawartymi w „Pytaniach i odpowiedziach” na stronie <https://www.darmowapomocprawna.ms.gov.pl/pl/dla-wykonawcow>, cyt. (...) ustawa przewiduje prowadzenie zapisów pod wyznaczonym jednym na powiat nr telefonu, celem zapewnienia jak najlepszej alokacji wizyt oraz uniknięcia przestoju w punktach przy tworzeniu kolejek w innych. (...) Nowelizacja ustawy nie daje podstawy do zlecenia prawnikom oraz pracownikom organizacji pozarządowych zadań związanych z prowadzeniem zapisów, układaniem kolejności i alokacją wizyt (...). Wyznaczając podmiot do obsługi specjalnego telefonu dla zapisów należy mieć również na względzie koordynowanie świadczenia usług poza punktem i udzielania porad za pomocą środków porozumiewania się na odległość, o których mowa w art. 8 ust. 8 ustawy, dla osób ze znaczną niepełnosprawnością ruchową, które nie mogą wstawić się w punkcie osobiście oraz osobom doświadczającym trudności w komunikowaniu się. W związku z powyższym oraz z uwagi na fakt, iż obsługa organizacyjno-techniczna systemu leży w gestii starosty zasadnym wydaje się, aby numer telefonu obsługiwany był przez komórkę starostwa”.

Pomimo tego, że Starostwo Powiatowe w Kętrzynie uruchomiło 3 numery telefonów, same zapisy na porady odbywają się za pomocą internetowego kalendarza, który jest na bieżąco aktualizowany przy każdym wejściu osoby uprawnionej, bez względu na nr tel. z którego wykonano połączenie. Biorąc pod uwagę powyższe, nie wnosi się uwag w tym zakresie.

W większości przypadków osoby zgłaszające się do punktu npp przyjmowane są tego samego dnia. W wyjątkowych sytuacjach osoby, które nie mogą być przyjęte tego samego dnia zapisywane są na wizytę w najbliższym, dogodnym dla nich terminie. Zgodnie z ustaleniami, dokonanymi z wykonawcami, osoby starsze i niepełnosprawne są obsługiwane tego samego dnia, nawet jeśli wiąże się to z przyjęciem po godzinach otwarcia danego punktu npp.

[akta kontroli str. Nr 138]

d) dostępność dyżurów dla mieszkańców pod względem czasu i miejsca;

Zgodnie z art. 9 ust. 1 ustawy, powiat realizując zadania, o których mowa w art. 8 ust. 1 ustawy, może zawierać porozumienia z gminami na obszarze tego powiatu. W okresie objętym kontrolą Powiat Kętrzyński nie zawierał porozumień z gminami z terenu Powiatu. Zarówno w roku 2018 jak i w 2019 pomoc świadczona była samodzielnie przez Starostwo Powiatowe w Kętrzynie.

[akta kontroli str. Nr 24]

Na terenie Powiatu Kętrzyńskiego zarówno w roku 2018 r., jak i w 2019 utworzono łącznie (w tej samej lokalizacji) 3 punkty nieodpłatnej pomocy prawnej, tj.:

ROK 2018

1. Punkt w Starostwie Powiatowym w Kętrzynie, pl. Grunwaldzki 1. Nieodpłatna pomoc prawna świadczona była przez adwokatów i radców prawnych.

2. Punkt w Starostwie Powiatowym w Kętrzynie, pl. Grunwaldzki 1. Nieodpłatna pomoc prawna świadczona była przez adwokatów i radców prawnych.
3. Punkt w Powiatowym Centrum Pomocy w Kętrzynie, ul. Pocztowa 9. Nieodpłatna pomoc prawna świadczona była przez organizację pozarządową Zaborskie Towarzystwo Naukowe w Brusach.

[akta kontroli str. Nr 23]

ROK 2019 - w związku z tym, że ustawa nowelizacyjna nie zmieniła zasad określania liczby punktów przypadających na dany powiat, Starostwo Powiatowe w Kętrzynie również w 2019 r. zobowiązane było uruchomić łącznie 3 punkty, które stosownie do znowelizowanego art. 11 ustawy zostały rozdysponowane między wykonawców w następujący sposób:

1. Punkt w Starostwie Powiatowym w Kętrzynie, pl. Grunwaldzki 1, czynny:

Poniedziałek - od godz. 12:00 do 16:00;

Wtorek - od godz. 11:00 do 15:00;

Środa - od godz. 11:00 do 15:00;

Czwartek - od godz. 11:00 do 15:00;

Piątek od godz. 11:00 do 15:00.

Nieodpłatna pomoc prawna świadczona przez adwokatów i radców prawnych.

2. Punkt w Starostwie Powiatowym w Kętrzynie, pl. Grunwaldzki 1, czynny:

Poniedziałek: od godz. 08:00 do 12:00;

Wtorek: od godz. 07:00 do 11:00;

Środa: od godz. 07:00 do 11:00;

Czwartek: od godz. 07:00 do 11:00;

Piątek: od godz. 07:00 do 11:00.

Nieodpłatna pomoc prawna jest udzielana przez organizację pozarządową - Lokalna Grupa Działania „Barcja”.

3. Punkt w Powiatowym Centrum Pomocy w Kętrzynie, ul. Pocztowa 9, czynny:

Poniedziałek: od godz. 12:00 do 16:00;

Wtorek: od godz. 11:00 do 15:00;

Środa: od godz. 11:00 do 15:00;

Czwartek: od godz. 11:00 do 15:00;

Piątek: od godz. 11:00 do 15:00.

Nieodpłatna pomoc prawna jest udzielana przez organizację pozarządową - Lokalna Grupa Działania „Barcja”.

[akta kontroli str. Nr 24]

Starosta Kętrzyński poinformował, że w większości przypadków osoba uprawniona może zostać umówiona na wizytę tego samego dnia, najpóźniej następnego dnia roboczego. Biorąc pod uwagę lokalne potrzeby w dwóch punktach npp dyżury są pełnione w godzinach popołudniowych, aby jak największa liczba osób pracujących miała ułatwiony dostęp do usług.

[akta kontroli str. Nr 138-139]

Jak wyjaśnił Starosta „Przy podejmowaniu decyzji o rozmieszczeniu punktów npp brano uwagę ich dostępność dla mieszkańców, dlatego też 2 punkty zostały zlokalizowane w Starostwie

Powiatowym w Kętrzynie, które mieści się w centrum miasta. Trzeci punkt zlokalizowany jest w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Kętrzynie, z uwagi na fakt, że w tym samym budynku swoje siedziby mają: Powiatowy Urząd Pracy w Kętrzynie, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kętrzynie oraz Powiatowa Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Kętrzynie. W sąsiedztwie tego budynku znajdują się przystanki autobusowe, ale również w niedużej odległości dworzec kolejowy i autobusowy (850 m)”. Starosta przedstawił kopie decyzji potwierdzające tytuł prawny do lokali, tj. własność budynku Starostwa Powiatowego w Kętrzynie przy pl. Grunwaldzkim 1 oraz ustanowienie trwałego zarządu nieruchomości, w której się mieści Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kętrzynie przy ul. Pocztowej 9.

[akta kontroli str. Nr 23-24, 144-150]

Zgodnie z art. 8 ust. 9 ustawy, wszystkie lub wybrane dyżury w punkcie mogą posiadać określoną specjalizację, którą określa się w szczególności przez wskazanie dziedziny prawa lub problematyki nieodpłatnej pomocy prawnej udzielanej podczas dyżuru lub nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego, świadczonego podczas dyżuru, albo poprzez wskazanie grupy osób uprawnionych. W powiecie Kętrzyńskim nie określono specjalizacji dyżurów w punktach nieodpłatnej pomocy prawnej.

[akta kontroli str. Nr 23-24]

e) wyposażenie lokalu:

W celu sprawdzenia lokali, w których jest prowadzona nieodpłatna pomoc prawna, 15 maja 2019 r., kontroler w obecności pracownika Wydziału Organizacyjnego i Spraw Obywatelskich Starostwa Powiatowego w Kętrzynie, dokonał oględzin 2 lokali z terenu powiatu kętrzyńskiego, w których usytuowane zostały 3 punkty udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej, tj.:

1. lokal usytuowany w budynku Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie przy ul. Pocztowej 9, 11-400 Kętrzyn;
2. lokal usytuowany w budynku Starostwa Powiatowego w Kętrzynie przy pl. Grunwaldzkim 1, 11-400 Kętrzyn.

Minister Sprawiedliwości w rozporządzeniu z dnia 21 grudnia 2018 r. w sprawie nieodpłatnej pomocy prawnej oraz nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego określił wymogi dotyczące lokalu, w którym będzie usytuowany punkt, w którym udzielana będzie nieodpłatna pomoc prawna lub świadczone będzie nieodpłatne poradnictwo obywatelskie.

Zgodnie z § 5 ust. 3 ww. rozporządzenia punkty Starostwa Powiatowego w Kętrzynie były oznakowane w sposób widoczny z zewnątrz budynku, w którym znajduje się lokal oraz wewnątrz w sposób umożliwiający łatwe odnalezienie punktu. W oznaczeniu lokalu określono, że jest w nim udzielana nieodpłatna pomoc prawna oraz wskazano dni i godziny dyżurów, a także dane kontaktowe potrzebne do zgłoszenia wizyty, o których mowa w art. 8 ust. 5 ustawy. Zgodnie z § 5 ust. 1 pkt 1 zostało wyodrębniono pomieszczenie przeznaczone do udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej lub świadczenia nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego umożliwiające zachowanie dyskrecji przy uzyskiwaniu tej pomocy przez osoby uprawnione.

Wyposażenie poszczególnych lokali zapewnia bezpieczne przechowywanie dokumentów zawierających dane osobowe, w sposób uniemożliwiający dostęp do nich osobom nieupoważnionym. Każdy lokal został wyposażony w stół i miejsca siedzące.

Zgodnie z § 5 ust. 1 pkt 3 Starostwo Powiatowe w Kętrzynie zapewniło w lokalach dostęp do instalacji energetycznej, telekomunikacyjnej, dostęp do Internetu oraz komputer z dostępem do oprogramowania do edycji tekstów, oprogramowania umożliwiającego przesyłanie, odbieranie danych i porozumiewanie się na odległość środkami komunikacji elektronicznej i komputerowego systemu informacji prawnej, wraz z bazą aktów prawnych, w tym przepisów prawa powszechnie obowiązującego, orzecznictwa i materiałów pomocniczych, z dostępem do bazy aktów prawa miejscowego obowiązującego na obszarze danego powiatu i powiatów ościennych, w tym gmin wchodzących w skład danego powiatu, a także dostęp do drukarki, urządzenia pozwalającego na przenoszenie dokumentacji do postaci elektronicznej oraz do materiałów biurowych.

[akta kontroli str. 264-271]

Nie zgłasza się uwag w powyższym zakresie.

f) wyposażenie poczekalni punktu;

Ogłędziny wykazały, iż ww. lokale dysponowały miejscem przeznaczonym dla osób oczekujących na udzielenie nieodpłatnej pomocy prawnej. Zgodnie z § 5 ust. 4 Starostwo Powiatowe w Kętrzynie zamieściło na tablicy w poczekalni następujące informacje:

- 1) informacje o zasadach i zakresie udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej oraz osobach uprawnionych do ich otrzymania;
- 2) listę jednostek nieodpłatnego poradnictwa, o której mowa w art. 8a ust. 1 ustawy, zawierającą również informacje o tematycznych infoliniach oraz innych formach poradnictwa świadczonego za pośrednictwem środków komunikacji elektronicznej, a także wskazanie punktów usytuowanych w lokalach z dogodnym dostępem dla osób poruszających się na wózkach inwalidzkich;
- 3) karty informacyjne poradnictwa dotyczące nieodpłatnej pomocy prawnej oraz poradnictwa dla osób pokrzywdzonych przestępstwem;
- 4) zamkniętą, nieprzezroczystą i oznakowaną urnę, w której osoba uprawniona osobiście umieszcza wypełnioną część B karty pomocy;
- 5) informację o możliwości przekazywania przez osoby uprawnione opinii o udzielonej nieodpłatnej pomocy prawnej lub świadczonym nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim.

Karta informacyjna poradnictwa, zawierająca ofertę jednostki nieodpłatnego poradnictwa, o której mowa w art. 5 ust. 5 ustawy, jest sporządzana według wzoru, który jest określony w załączniku nr 1 do rozporządzenia.

Nie zgłasza się uwag w powyższym zakresie.

[akta kontroli str. 264-271]

g) dokumentacja i sprawozdawczość;

Zgodnie z art. 7 ust. 1 ustawy każdy przypadek udzielenia nieodpłatnej pomocy prawnej lub świadczenia nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego dokumentuje się w karcie nieodpłatnej pomocy prawnej lub nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego, zwanej dalej „kartą pomocy”, przez podanie w szczególności informacji dotyczących zgłoszonej sprawy i udzielonej pomocy, dziedziny prawa, której dotyczyła ta pomoc, kategorii sprawy, formy udzielonej pomocy, czasu

poświęconego na jej udzielenie i liczby wizyt osoby uprawnionej w tej samej sprawie, ogólnych informacji o osobie uprawnionej dotyczących w szczególności wieku, płci, wykształcenia, dochodu, gospodarstwa domowego i miejsca zamieszkania, oraz danych dotyczących punktu, osoby udzielającej pomocy i daty jej udzielenia. Karta pomocy zawiera część obejmującą opinię osoby uprawnionej o udzielonej pomocy. Wypełnienie przez osobę uprawnioną tej części karty pomocy, w tym podanie numeru telefonu w celu zasięgnięcia dalszej opinii, jest uzależnione od zgody osoby uprawnionej. W karcie pomocy nie podaje się danych osobowych osoby uprawnionej.

[akta kontroli str. 140]

Starosta Kętrzyński comiesięcznie, po złożeniu przez wykonawców kart pomocy, dokonuje ich analizy oraz sprawdza ich kompletność i prawidłowość wypełnienia zgodnie z art. 7 ust. 1 ustawy.

Stosownie do art. 12 ust. 1 ustawy, Starosta Kętrzyński przekazywał w ustawowym terminie, za pośrednictwem Wojewody W-M, Ministrowi Sprawiedliwości, zbiorczą informację o wykonaniu zadań polegających na udzielaniu nieodpłatnej pomocy prawnej:

- zbiorcza informacja o wykonaniu zadania polegającego na udzielaniu nieodpłatnej pomocy prawnej sporządzona przez Starostę Kętrzyńskiego za rok 2017: pismo SOO.032.1.2018 z dnia 12.01.2018 r.

- zbiorcza informacja o wykonaniu zadania polegającego na udzielaniu nieodpłatnej pomocy prawnej sporządzona przez Starostę Kętrzyńskiego za I kwartał 2018 r: wysłana do Urzędu Wojewódzkiego dnia 11.04.2018 r.; wysłana korekta dnia 19.04.2019 r.

- zbiorcza informacja o wykonaniu zadania polegającego na udzielaniu nieodpłatnej pomocy prawnej sporządzona przez Starostę Kętrzyńskiego za II kwartał 2018 r: wysłana do Urzędu Wojewódzkiego dnia 09.07.2019 r.

- zbiorcza informacja o wykonaniu zadania polegającego na udzielaniu nieodpłatnej pomocy prawnej sporządzona przez starostę Kętrzyńskiego za III kwartał 2018 r: wysłana do Urzędu Wojewódzkiego dnia 15.10.2018 r.

- zbiorcza informacja o wykonaniu zadania polegającego na udzielaniu nieodpłatnej pomocy prawnej sporządzona przez starostę Kętrzyńskiego za IV kwartał 2018 r: pismo SOO.032.1.2019 - dnia 16.01.2019 r. wysłana do Urzędu Wojewódzkiego;

- zbiorcza informacja o wykonaniu zadania polegającego na udzielaniu nieodpłatnej pomocy prawnej sporządzona przez starostę Kętrzyńskiego za rok 2018 r: pismo SOO.032.3.2019 z dnia 22.01.2019 r.

- zbiorcza informacja o wykonaniu zadania polegającego na udzielaniu nieodpłatnej pomocy prawnej sporządzona przez starostę Kętrzyńskiego za I kwartał 2019 r.: pismo SOO.032.8.2019 oraz zbiorcza informacja wysłane do Urzędu Wojewódzkiego dnia 12.04.2019r. przez EPUAP.

[akta kontroli str. 139]

h) rozliczenie wykorzystania dotacji (kwota przyznanej dotacji, wykonanie, niewykorzystanie kwoty dotacji, zwrot, oświadczenie starosty o wykorzystaniu dotacji zgodnie z przeznaczeniem).

Starostwo Powiatowe w Kętrzynie w 2018 r. na świadczenie nieodpłatnej pomocy prawnej otrzymało 187 812 zł. Zgodnie z oświadczeniem Starosty Kętrzyńskiego, cyt. „Dotacja przekazana Powiatowi Kętrzyńskiemu w roku 2018 na realizację zadań z zakresu nieodpłatnej pomocy prawnej została wykorzystana zgodnie z przeznaczeniem. Przyczyną niewykorzystanej dotacji w kwocie 1 299,76 zł był fakt, że do ustalenia stawki wynagrodzenia za miesiąc przyjęto planowaną średnią liczbę dni roboczych w 2018 r. Faktyczna liczba dni roboczych była inna w poszczególnych miesiącach, natomiast różnica planowanej liczby od faktycznej miała wpływ na wykorzystanie dotacji”.

Niewykorzystana dotacja w kwocie 1 299,76 zł została zwrócona na rachunek Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie.

[akta kontroli str. 72-73]

2) Jakość usług i obsługi, w szczególności:

a) dbałość o merytoryczną jakość usług:

W zakresie współpracy z samorządami prawniczymi dokonano następujących ustaleń:

Zgodnie z art. 10 ust. 1 ustawy, Powiat Kętrzyński zawarł z Radą Okręgowej Izby Radców Prawnych w Olsztynie i Okręgową Radą Adwokacką Olsztyńskiej Izby Adwokackiej w dniu 7 listopada 2018 r. porozumienia w sprawie udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej na obszarze tego powiatu. Na podstawie ww. porozumień samorząd prawniczy został zobowiązany do przedłożenia powiatowi w terminie do 15 listopada 2018 r. imiennych wykazów adwokatów, radców prawnych oraz ich zastępców, którzy będą udzielali nieodpłatnej pomocy prawnej w poszczególnych punktach w Kętrzynie. ORA i OIRP wywiązały się z postanowień w ww. zakresie i przedłożyły w ustalonym terminie stosowne wykazy.

[akta kontroli str. 66-71]

b) korzystanie z opinii o jakości usług:

Nowelizacja ustawy wprowadza tzw. ankiety satysfakcji klientów. Każdy uprawniony korzystający z porady na koniec wizyty może wypełnić anonimową ankietę, w której przekaze swoją opinię o usłudze (art. 7 ust. 1 zdanie drugie ustawy). Uprawniony może również w późniejszym terminie zgłosić uwagi bezpośrednio do odpowiedniego starosty. Starosta analizuje wszystkie nadesłane opinie pod kątem potrzeby usprawnień i poprawy jakości działania punktów (art. 7 ust. 5 ustawy). Stosownie do art. 7 ust. 3 kartę pomocy, z wyjątkiem części obejmującej opinię osoby uprawnionej o udzielonej pomocy, oraz oświadczenie, o którym mowa w art. 4 ust. 2, adwokat lub radca prawny przekazują staroście do dziesiątego dnia następnego miesiąca kalendarzowego, w sposób uniemożliwiający powiązanie oświadczenia osoby uprawnionej z kartą pomocy. Starosta Kętrzyński w piśmie z dnia 14.05.2019 r. poinformował, że „wykonawcy przekazują Staroście cz. A Karty pomocy zgodnie z art. 7 ust. 3 ustawy, tj. do 10 dnia następnego miesiąca kalendarzowego”.

[akta kontroli str. 139]

Zgodnie z art. 7 ust. 5 starosta analizuje opinie osób uprawnionych o udzielonej pomocy, mając na względzie potrzebę wprowadzenia usprawnień oraz podniesienia jakości nieodpłatnej pomocy prawnej i nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego.

Starosta Kętrzyński dokonuje bieżącej analizy składanych przez osoby uprawnione cz. B Kart pomocy w tym również ewentualne wnioski pod kątem usprawnień – takie nie zostały zgłaszane. Do analizy brane są pod uwagę jedynie karty wydane w punkcie, tj. oznakowane pieczęcią. Z wybranymi losowo osobami, które udostępniają swój numer telefonu pracownik odpowiedzialny merytorycznie przeprowadza wywiady telefoniczne na temat pogłębienia opinii o realizacji zadań.

Sposób świadczenia usług przez osoby uprawnione Starostwo Powiatowe monitoruje poprzez analizę złożonych kart pomocy, zarówno części A i B.

[akta kontroli str. 139-140]

Zgodnie z art. 5 ust. 4 ustawy, w przypadku stwierdzenia, że przedstawiony przez osobę uprawnioną problem nie może być rozwiązany w całości albo części poprzez udzielenie npp, w szczególności stwierdzenie, że problem nie ma wyłącznie charakteru prawnego adwokat lub radca prawny informuje osobę uprawnioną o możliwościach uzyskania innej stosownej pomocy w jednostkach nieodpłatnego poradnictwa, wskazanych na liście, o której mowa w art. 8a ust 1 ustawy.

Starosta Kętrzyński wyjaśnił, że cyt. „Do dnia kontroli adwokaci/radcy prawni udzielający npp w powiecie kętrzyńskim nie zgłaszali sytuacji, w których przedstawiony przez osobę uprawnioną nie mógł być rozwiązany przez nich poprzez udzielenie npp. W przypadku zaistnienia takiej sytuacji wykonawcy dysponują listą, o której mowa w art. 8a ust. 1 ustawy”.

[akta kontroli str.137]

Ustawodawca w § 9 ust. 1 i 2 rozporządzenia wskazał, iż starosta co najmniej (tj. minimum, najmniej, nie mniej niż) raz w miesiącu (tj. miesięcznie, co miesiąc, w każdym miesiącu danego roku) przekazuje dziekanom właściwej okręgowej rady adwokackiej lub rady okręgowej izby radców prawnych oraz właściwej organizacji pozarządowej zawarte w części B kart pomocy opinie osób uprawnionych o udzielonej nieodpłatnej pomocy prawnej.

W powyższym obszarze kontrola wykazała, iż w okresie objętym kontrolą część B kart pomocy w odpowiedniej formie została comiesięcznie przekazana drogą elektroniczną organizacji pozarządowej oraz samorządom prawniczym.

[akta kontroli str. 312-335]

c) integracja usług z innymi formami darmowego poradnictwa:

Zgodnie z art. 8a ust. 1 ustawy starosta sporządza i aktualizuje listę jednostek nieodpłatnego poradnictwa, dostępnego dla mieszkańców powiatu, która obejmuje w szczególności:

- 1) poradnictwo rodzinne, psychologiczne, pedagogiczne, z zakresu pomocy społecznej, w sprawie rozwiązywania problemów alkoholowych i innych uzależnień, w sprawie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w ramach interwencji kryzysowej, dla bezrobotnych, dla osób pokrzywdzonych przestępstwem, a także z zakresu praw konsumentów, praw dziecka, praw pacjenta, ubezpieczeń społecznych, prawa pracy, prawa podatkowego, dla osób w sporze z podmiotami rynku finansowego i inne (art. 8a ust.1 pkt 1 ustawy);
- 2) nieodpłatną pomoc prawną i nieodpłatne poradnictwo obywatelskie ze wskazaniem punktów i dyżurów wraz z ich specjalizacją, o ile została określona (art. 8a ust.1 pkt.2 ustawy).

W myśl art. 8a ust. 2 ustawy lista, o której mowa w ust. 1, zawiera dane jednostek nieodpłatnego poradnictwa uporządkowane według tematyki poradnictwa, w tym jednostek publicznych, jednostek niepublicznych działających na zlecenie oraz jednostek prowadzących działalność pożytku publicznego działających na zlecenie, którym powierzono zadania z zakresu poradnictwa specjalistycznego na podstawie odrębnych przepisów, obejmujące informacje o nazwie jednostek, zakresie poradnictwa, adresach i danych kontaktowych, w tym o stronach internetowych i numerach telefonicznych, dniach i godzinach działalności oraz kryteriach dostępu do usługi.

Przykładowy wzór listy jednostek nieodpłatnego poradnictwa został opracowany przez Ministerstwo Sprawiedliwości i zamieszczony na stronie internetowej dedykowanej systemowi nieodpłatnej pomocy prawnej (<https://darmowapomoc.prawna.ms.gov.pl/>).

W powyższym obszarze ustalono, iż Starostwo Powiatowe w Kętrzynie wywiązało się z obowiązku, o którym mowa w art. 8a ust. 1 ustawy i opracowało listę jednostek nieodpłatnego poradnictwa dostępnego dla mieszkańców powiatu kętrzyńskiego. W liście również zawarto informacje o ogólnopolskich infoliniach tematycznych.

[akta kontroli str. 225-238]

Kwestia zawarcia w przedmiotowej liście informacji o instytucjach ogólnopolskich została również poruszona w wytycznych Ministerstwa Sprawiedliwości, zgodnie z którymi „(...) pierwsza część listy będzie zawierać pogrupowany tematycznie wykaz jednostek świadczących nieodpłatnie poradnictwo specjalistyczne, dostępne dla mieszkańców powiatu, w tym zarówno lokalne, organizowane przez gminy i powiat, jak również o szerszym zasięgu, ale organizowane przez inne jednostki sektora finansów publicznych. Na liście należy więc uwidocznic ogólnopolskie infolinie tematyczne, inne formy poradnictwa prowadzonego środkami komunikacji na odległość oraz dyżury poradnicze organizowane przez podmioty publiczne na podstawie odrębnych uregulowań, takie jak ośrodki dla osób pokrzywdzonych przestępstwem, Rzecznik Finansowy, Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów oraz powiatowi rzecznicy konsumentów, inspektoraty okręgowe Państwowej Inspekcji Pracy, Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Krajowa Informacja Podatkowa prowadzona przez Ministerstwo Finansów, Rzecznik Praw Obywatelskich, Rzecznik Praw Dziecka, Rzecznik Praw Pacjenta, Rzecznicy Praw Pacjenta Szpitala Psychiatrycznego, Narodowy Fundusz Zdrowia i jej infolinie wojewódzkie, Niebieska Linia Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i inne”

W celu wywiązania się z obowiązku informacyjnego, wynikającego z art. 8a ust. 4 ustawy, Starosta Kętrzyński opublikował w 2019 r. na stronie Biuletynu Informacji Publicznej listę jednostek nieodpłatnego poradnictwa. Oświadczył przy tym, że cyt. „Starostwo Powiatowe w Kętrzynie zwróciło się z prośbą do urzędów gmin z terenu powiatu kętrzyńskiego o udostępnienie na swoich stronach internetowych informacji w zakresie NPP oraz listy, o której mowa w art. 8a ust. 1 ustawy. Gminy nie przekazały informacji o zamieszczeniu w/w danych na swoich stronach internetowych” (e-mail z dnia 14.05.2019 r.).

[akta kontroli str. 141-142]

Lista została również wywieszona na tablicach ogłoszeń należących do Starostwa Powiatowego oraz Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie. Ogłoszenia dotyczące nieodpłatnej pomocy prawnej i nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego ukazały się także w środkach masowego przekazu. Starostwo zleciło publikację listy w prasie. Lista miała zostać opublikowana 17 maja 2019 r. w „Tygodniku Kętrzyńskim”.

[akta kontroli str. 143]

d) dotatkowe wsparcie osób uprawnionych.

Zgodnie z art. 11 ust. 6b organizacja pozarządowa w ramach oferty może przedstawić dodatkowo porozumienia o wolontariacie zawarte z osobami, które będą wykonywały świadczenia w ramach prowadzonego punktu, w tym służyły asystą osobom uprawnionym mającym trudności w samodzielnej realizacji porady, w szczególności z powodu niepełnosprawności, podeszłego wieku albo innych okoliczności życiowych.

Jak wyjaśnił Starosta Kętrzyński, cyt. „Z uwagi na fakt, że „asysta poradnicza” ma charakter fakultatywny Zarząd Powiatu w Kętrzynie w ramach konkursu, mającego na celu wyłonienie organizacji pozarządowej, nie uwzględnił tego warunku. Żadna ze złożonych ofert nie zawierała informacji o zawarciu porozumień o wolontariacie z osobami, które będą wykonywały świadczenia „asysty” w ramach prowadzonego punktu. W sytuacji gdyby taka oferta wpłynęła uzyskałaby wyższą ocenę punktową podczas oceny merytorycznej ofert”.

Na podstawie powyższego i biorąc pod uwagę fakultatywny charakter asysty poradniczej, co oznacza, że usługa ta jest oferowana w miarę możliwości nie oceniono powyższego zagadnienia.

[akta kontroli str. 137-138]

3) Działalność kontrolna starosty, prowadzona na podstawie art. 11 ust. 8 ustawy oraz monitorowanie jakości świadczonych usług przez wykonawców.

Zgodnie z art. 11 ust. 8 ustawy Starosta sprawuje kontrolę bieżącą nad wykonywaniem zadań przez organizację, której zleca prowadzenie punktu na terenie danego powiatu. Odbywa się ona na zasadach określonych w ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie. Zgodnie z art. 17 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie organ administracji publicznej zlecający realizację zadania publicznego, może dokonywać kontroli i oceny realizacji zadania, w szczególności:

- stopnia realizacji zadania,
- efektywności, rzetelności i jakości realizacji zadania,
- realizację zadania,
- prowadzenia dokumentacji związanej z realizowanym zadaniem.

W ramach tej kontroli starosta dokonuje również sprawdzenia, czy organizacja pozarządowa świadczy usługi przestrzegając poufności, profesjonalizmu, rzetelności i zasad etyki, a także czy w praktyce stosuje zadeklarowane standardy obsługi klientów i wewnętrzny system kontroli jakości (art. 11 ust. 8a ustawy). Zgodnie z wytycznymi Ministerstwa Sprawiedliwości, tego typu kontrola ma dotyczyć wykonania umowy, a zatem powinna odbywać się przynajmniej raz w roku.

Zapis dotyczący kontroli zadania publicznego znajduje się w § 6 umowy nr SOO.U.33.2018 zawartej pomiędzy Powiatem Kętrzyńskim a Lokalną Grupą Działania „Barcja”. Starosta

Kętrzyński w ramach kontroli zarządczej w dniach 10-11.12.2018 r. przeprowadził kontrolę w zakresie realizacji zadania publicznego pn. „Prowadzenie punktu nieodpłatnej pomocy prawnej w Powiecie Kętrzyńskim w 2018 roku” przez Zaborskie Towarzystwo Naukowe z siedzibą w Brusach. W kontroli nie stwierdzono żadnych nieprawidłowości bądź uchybień. Jako dowód załączony protokół z kontroli SAW.1720.5.12.2018.

[akta kontroli str. 151-154, 218-219]

Mając na uwadze powyższe nie wnosi się uwag w przedmiotowym zakresie, a zagadnienie ocenia się pozytywnie.

Należy również nadmienić, że Lokalna Grupa Działania „Barcja” opracowała Standardy obsługi i wewnętrzny system kontroli jakości udzielanej nieodpłatnej pomocy prawnej oraz nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego. Przestrzeganie wewnętrznych standardów pełni dodatkową funkcję gwarancyjną dla starosty, jako bezpośrednio finansującego poradnictwo, gdyż uprawdopodabnia, że dana organizacja działa na odpowiednim poziomie i dostarcza mieszkańcom powiatu porady o odpowiedniej jakości merytorycznej.

[akta kontroli str.114-117]

Zgodnie z art. 11d ust 2 pkt 4 ustawy o wpis na listę, o której mowa w ust. 1, w zakresie udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej, może ubiegać się organizacja pozarządowa, która łącznie spełnia następujące warunki: [...] opracowała i stosuje standardy obsługi i wewnętrzny system kontroli jakości udzielanej nieodpłatnej pomocy prawnej.

Zgodnie z art. 3 ust. 1 pkt 3 i 4 nieodpłatna pomoc prawna obejmuje: sporządzenie projektu pisma w sprawach, o których mowa w pkt 1 i 2, z wyłączeniem pism procesowych w toczącym się postępowaniu przygotowawczym lub sądowym i pism w toczącym się postępowaniu sądoadministracyjnym, lub sporządzenie projektu pisma o zwolnienie od kosztów sądowych lub ustanowienie pełnomocnika z urzędu w postępowaniu sądowym lub ustanowienie adwokata, radcy prawnego, doradcy podatkowego lub rzecznika patentowego w postępowaniu sądoadministracyjnym oraz poinformowanie o kosztach postępowania i ryzyku finansowym związanym ze skierowaniem sprawy na drogę sądową.

Jak wyjaśnił Starosta Kętrzyński cyt. „W ramach świadczonej nieodpłatnej pomocy prawnej zostają sporządzane projekty pism wymienione w art. 3 ust. 1 pkt 1,2 i 4 ustawy – informacje zawarte w składanych przez wykonawców cz. A Kart pomocy”.

[akta kontroli str.140]

Zgodnie ze zbiorczą informacją o wykonaniu zadania polegającego na udzielaniu nieodpłatnej pomocy prawnej lub nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz edukacji prawnej, sporządzoną przez radcę prawnego, w I kwartale 2018 r. udzielono łącznie 160 porad, w tym: 123 porady udzielone przez adwokatów lub radców prawnych oraz 37 porad udzielonych przez organizację pozarządową. Natomiast w I kwartale 2019 r. udzielono łącznie 222 porady, w tym: 89 porad w zakresie pomocy prawnej udzielonych przez adwokatów lub radców prawnych oraz 133 porady udzielone przez organizację pozarządową.

Do ustaleń kontroli nie zostały wniesione zastrzeżenia.

4) Zalecenia

Mając na uwadze powyższe ustalenia i oceny wnoszę o wprowadzenie w umowach zapisu dot. możliwości wydłużenia, na żądanie Starosty, czasu trwania dyżuru do co najmniej 5 godzin dziennie, zgodnie z art. 6 ust. 2 pkt 1a ustawy.

Proszę Pana Starostę o podjęcie działań mających na celu usunięcie stwierdzonych uchybień oraz o poinformowanie Wojewody Warmińsko – Mazurskiego w terminie 21 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia, o sposobie wykorzystania uwag i wniosków oraz wykonania zaleceń, a także o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia działań.

Jednocześnie informuję, że stosownie do art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

WOJEWODA
WARMIŃSKO-MAZURSKI

Artur Chojecki